

مدیریت پرورش میش ها

قبل و پس از زایمان

مقدمه

- روش پرورش شما چگونه است؟

- سنتی

- صنعتی

- مرور دانسته های شما در این خصوص

نقش میش ها و باید‌های پرورشی آنها

- میش ها بخش مولد گله شما را تشکیل می دهند.
 - مدیریت مناسب آنها با توجه به نقش آنها در گله می تواند در اقتصاد گله سرنوشت ساز باشد.
- میش ها باید در زمان مناسب آبستن شوند؛
 - میش ها باید در سلامتی کامل زایمان کنند؛
 - میش ها باید به مقدار مناسب شیر داشته باشند؛
 - میش ها باید بره هایی سالم را از شیر بگیرند.

مراحل زندگی میش ها

- بره میش ها
- میش های آبستن سبک
- میش های آبستن سنگین
- میش ها در هنگام زایمان و تولید آغوز
- میش ها در هنگام شیردهی نیمه اول شیردهی
- میش ها در هنگام شیردهی نیمه دوم شیردهی
- میش های خشک

مدیریت میش ها در طی آبستنی

تغذیه نامناسب در طی آبستنی

- بیماری مسمومیت آبستنی (کتوز)
- ضعف بره‌ها در هنگام تولد
- افزایش مرگ و میر بره‌ها
- کمبود وزن بره‌ها در هنگام تولد
- کاهش تولید شیر
- پایین بودن افزایش وزن روزانه در بره‌ها

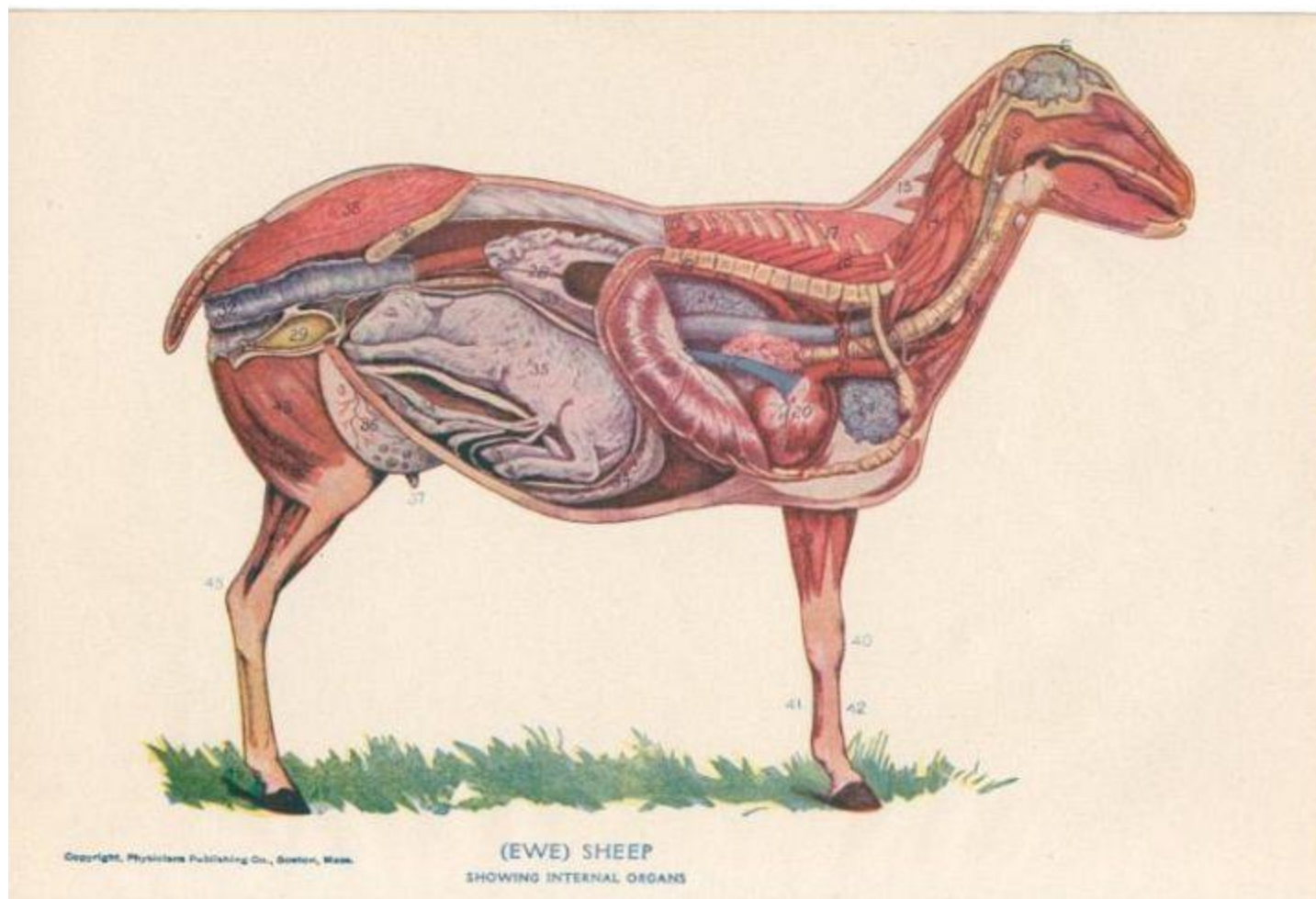
ابتدای آبستنی (دو سوم ابتدایی)

- مهم این است که میش‌ها افزایش وزن کمی را حدوداً ۳ هفته بعد از آبستن شدن داشته باشند، تغذیه مناسب درصد مرگ و میر جنین را در این زمان کاهش می‌دهد.
- نیازهای تغذیه‌ای مربوط به گله میش‌ها برای ۱۵ هفته آینده تقریباً در حد نگهداری است.
- بدین ترتیب چریدن در مرتعی با کیفیت خوب می‌تواند نیازهای حیوان را تامین کند.

انتهای آبستنی (یک سوم انتهایی)

- اما چهار تا ۶ هفته انتهایی آبستنی حیاتی است.
- میش‌ها باید افزایش وزنی حدود ۹ تا ۱۳.۵ کیلوگرم را در طی آبستنی داشته باشند، اکثر این افزایش وزن در همین ۴ تا ۶ هفته رخ خواهد داد.
- علوفه با بهترین کیفیت را برای این دوره نگهداری و ذخیره کنید.
- با رشد جنین ممکن است دستگاه گوارش تحت فشار قرار گیرد و حیوان نتواند به مقدار مناسب علوفه و مواد خشبی مصرف کند.
- با افزایش نیاز حیوان به مواد مغذی می‌توان از کنسانتره‌ها نیز استفاده نمود.

کاهش قدرت مصرف خوراک در اواخر آبستنی

توصیه های تکمیلی برای دوره آبستنی

- نسبت به تکمیل جیره ها برای مواد معدنی متناسب با کمبودهای منطقه ای اقدام شود.
- برای هر میش فضای کافی از آخور باید مهیا باشد.
– شلوغی و رقابت می تواند باعث ایجاد جراحت برای میش ها و سقط بره ها شود.
- درهای ورود و خروج جایگاه نباید باریک بوده و دارای آستانه بلند باشند که میش ها را تحریک به پرش نماید.

توصیه های تکمیلی برای دوره آبستنی

- اگر محل سایه و پناهگاه به میزان کافی در دسترس باشد، دو تا سه هفته قبل از زایمان میش ها را پشم چینی کنید.
– نگهداری و شیردهی بره ها راحت تر صورت می گیرد، و میش ها نیاز به فضای کمتری خواهند داشت.
- اگر پشم چینی انجام نمی دهید، میش ها را قبل از زایمان اصلاح کنید.
– پشم نواحی پستان، تهیگاهی و تا حدود ۱۵ سانتی متر از جلوی پستان را کوتاه کنید.

مدیریت در فصل زایش

قبل از زایمان

- حداقل یک هفته قبل از زمان مورد نظر برای شروع اولین زایمان باید مراحل آماده سازی را آغاز کنید.
- اگرچه میانگین دوره زایمان حدود ۱۴۸ روز است، ولی برخی از میش‌ها یک هفته زودتر نیز ممکن است زایمان کنند.
- برای زایمان از بستر تمیز و تازه استفاده کنید.
- مطمئن شوید که این محل عاری از گِل و کثافت باشد.

تحت نظر قرار دادن میش ها قبل از زایمان

- زمانی را که میش ها برای زایمان صرف می کنند خیلی ارزشمند است چرا که باعث افزایش بهره های نگهداری شده می شود.
- در زمان نزدیک به زایش میش ها از بقیه گله جدا می شوند.
- در این زمان میش ها باید بطور مکرر تحت نظر بوده و در صورتی که نیاز به کمک داشتند به آنها کمک شود.

زایمان و بلافاصله پس از آن

- جایگاه‌های انفرادی برای زایمان را مهیا کنید.
- به صورت سرانگشتی، برای هر ۱۰ راس میش، یک جایگاه زایمان مهیا کنید.
- جایگاه مناسب، برای میش در این زمان باعث می‌شود که رفتارهای غیر مادرانه و پس زدن بره کاهش یابد؛ این موارد در میش‌هایی که سه قلو زاییده باشند خیلی بیشتر بروز می‌کند.

جایگاه انفرادی بلافاصله پس از زایش

جایگاه انفرادی بلافاصله پس از زایش

- این جایگاه‌ها دارای ابعاد ۱.۲ متر عرض و ۱.۸ متر طول هستند، با یک درب ورودی که حدود ۶۰ سانتی‌متر پهنا داشته باشد و ارتفاعی که بره و میش را بتواند در خود نگهدارد.
- جایگاه‌ها را در دورترین مکان از کار کارگران قرار دهید.
- اگر مکانی از جایگاه میش‌ها را شناسایی کرده‌اید که میش‌ها مایل به زایمان در آن نقطه می‌باشند، جایگاه‌های انفرادی را در آنجاها قرار دهید.

بلافاصله پس از زایمان میش ها

- بعد از اینکه بره متولد شد، میش و بره یا بره ها باید به جایگاه انفرادی انتقال داده شوند و اعمالی نیز صورت گیرد که به شرح ذیل می باشد.

– عمل دوشش (شبهه به پیش دوش در گاو) بر روی پستان انجام گیرد تا مهر موم مانندی که در مجرای سر پستانک ها وجود دارد خارج شود. بدین ترتیب مطمئن خواهید شد که کانال عبور شیر باز بوده و آغوز از آن جاری می شود و بره خواهد توانست به مقدار مناسب آغوز مصرف کند.

– بندناف را طوری قطع کنید که حدود ۴ تا پنج سانتی متر از آن باقی بماند.

– بندناف باقی مانده را در محلول تنتورید ۷ درصد فرو کنید تا ضد عفونی شود.

بلافاصله پس از زایمان میش ها

- از اینکه هر بره به مادر خود معرفی شده و میش به بره(ها)ی خود شیر خواهد داد، مطمئن شوید.
- مصرف به مقدار مناسبِ آغوز به بره ها کمک می کند تا در برابر بیماری ها مقاومت نشان دهند؛
- مصرف آغوز مدت کمی بعد از تولد خیلی اهمیت دارد.
- اگر بره ای برای مصرف آغوز خیلی ضعیف و ناتوان است از لوله معدی برای رساندن اولین آغوز به حیوان استفاده کنید.

بلافاصله پس از زایمان میش ها

- برای این کار آغوز را می‌توانید از میش مادر دوشیده و به بره بخورانید.
 - در غیر اینصورت از آغوز میش‌های دیگری که در همان لحظه یا نزدیک به زمان زایش میش مورد نظر زایش انجام داده‌اند استفاده کنید.
 - داشتن ذخایر آغوز برای استفاده در چنین زمان‌هایی عمل درستی است.
- آغوز را می‌توانید به صورت منجمد ذخیره کنید؛
- در زمان استفاده از حرارت غیر مستقیم استفاده کنید.

بلافاصله پس از زایمان میش ها

- اگر هوا خیلی سرد است از یک لامپ بعنوان حرارت مکمل می-توانید در جایگاه استفاده کنید.
- این حرارت خیلی زیاد نباشد؛
- حرارت به این دلیل بکار می رود که بتواند بره را خشک کرده و حیوان در ابتدای تولد حرارت زیادی را از دست ندهد.

بلافاصله پس از زایمان میش ها

- انتقال میش ها و بره ها از جایگاه انفرادی پس از زایش هر چه سریعتر باید انجام گیرد.
 - طولانی شدن اسکان در محیط محصور می تواند احتمال ابتلا به پنومونی و اسهال را بالا ببرد.
 - از طرف دیگر نیازهای کارگری را نیز بالا خواهد برد.
- قبل از خارج کردن میش و بره از جایگاه، اطلاعات در ارتباط با آنها را جمع آوری کنید.
- یکی از توانایی هایی که میش و بره در این جایگاه باید کسب کنند، ارتباط بین مادر و فرزند است.

بلافاصله پس از زایمان میش ها

- بره‌های لاغر و ضعیفی که نتوانند مراجعات مستمر برای مصرف شیر داشته باشند، باعث ایجاد مشکلات سلامتی (ورم پستان) با کاهش تولید شیر در میش‌ها می‌شوند.

مدیریت پس از زایمان

- پس از زایمان، آب تازه و مقدار کمی علوفه خشک در اختیار میش قرار دهید.
- در اولین روز دانه غلات را در اختیار میش‌ها قرار ندهید.
- بعد از روز اول مقدار کمی دانه غلات به همراه علوفه خشک برای حیوان مهیا کنید.
- حدوداً یک هفته باید طول بکشد تا میش به خوراک توصیه شده در این دوره برسد.

مدیریت پس از زایمان

- از هر روشی که برای شناسایی دام‌ها در گله استفاده می‌کنید، برای بره‌ها نیز باید استفاده کنید تا بتوانید ثبت اطلاعات و رکورد برداری‌های معمول را برای بره متولد شده انجام دهید.
- بره و میش مادر را تقریباً یک یا دو روز در جایگاه انفرادی نگهدارید تا بره توسط میش مادر پذیرفته شده و شیردهی به خوبی انجام شود.
- بعد از آن بره و مادر را به گروه کوچکی حاوی ۶ تا ۱۰ میش با بره‌هایشان منتقل کنید.

مدیریت پس از زایمان

- در این جایگاه چند روز باقی بمانند تا به جایگاه بزرگتری انتقال یابند.
- این کار بخصوص برای میش‌هایی که چند قلو زاییده‌اند اهمیت بیشتری دارد.
- میش‌هایی که چندقلو زاییده‌اند را از آنهایی که تک‌قلو دارند جدا نگهداری کنید.
- این کار به شما این امکان را خواهد داد که تغذیه بر اساس نیاز حیوانات را انجام دهید.

مدیریت در طی شیردهی

مدیریت در طی شیردهی

- میش‌ها حدوداً ۴ هفته پس از زایمان به اوج تولید شیر می‌رسند، سپس تولید آن‌ها کاهش می‌یابد.
- میش‌هایی که به دو بره شیر می‌دهند نیاز به انرژی و پروتئین بیشتری دارند تا میش‌هایی که به یک بره شیر می‌دهند.
- مقادیر دقیق خوراک مصرفی بسته به وزن و امتیاز بدنی میش‌ها، متغیر خواهد بود.

مدیریت در طی شیردهی

- اگر زایمان میش‌ها مصادف با دسترسی به علوفه مرتعی بود، با توجه به نوع علوفه و کیفیت آن‌ها شاید علوفه مرتعی برای طی دوران شیردهی میش‌ها کافی باشد.
- ولی باید دقت داشته باشید که در مراتع، هم کمیت و هم کیفیت علوفه برای تولید شیر در میش‌ها، مهم است.
- پس از گذشت ۶۰ روز از شیردهی، کاهش مقدار خوراک در دوره پس از اوج شیردهی در میش‌ها باید اجرایی شود.

مدیریت در طی شیردهی

- به دلیل کاهش مقدار تولید شیر در این زمان، تغذیه بیش از حد باعث چاق شدن میش می شود.
– صرف هزینه اضافی برای خوراک؛
– ایجاد مشکل در مدیریت تولید مثلی و ادامه دوره تولیدی حیوان به دلیل چاق شدن حیوان.
- یک هفته قبل از، از شیرگیری بره‌ها، کاهش سطح علوفه و حذف بخش دانه‌ای را از جیره داشته باشید.
- یک روز قبل از، از شیرگیری، خوراک را حذف کنید ولی آب در اختیار میش قرار دهید.
– این کار به میش کمک می‌کند تا تولید شیر خود را قطع کند.

مدیریت در طی شیردهی

- برای چند روز بعدی، تا زمانی که میش کاملاً خشک شود، علوفه خشک با کیفیت پایین را در اختیار میش قرار دهید.
– پیروی از این جدول زمانی و کاری، باعث کاهش جریان شیر و مشکلات مربوط به اورام پستانی در میش می‌شود.
- بلافاصله پس از، از شیرگیری، میش‌ها نباید به علوفه مرتعی دسترسی داشته باشند.
- برای کاهش استرس ناشی از، از شیرگیری در بره‌ها، بهترین کار این خواهد بود که میش از بره‌ها جدا شوند.

مدیریت در طی شیردهی

- برای کاهش استرس ناشی از این کار، میش باید طوری جدا نگهداری شود که بره (ها) نه صدای مادر را بشنوند و نه او را ببینند.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- هیچ زمان دیگری برای یک تولید کننده با اهمیت تر از زمان زایمان میش ها نیست.
 - موفقیت اقتصادی در این زمینه بستگی زیادی به رسیدن به حداکثر وزن در بره به ازای هر میش در هنگام از شیرگیری است، در حالی که هزینه های تولید در حداقل خود قرار داشته باشند.
 - وزن بره در هنگام از شیرگیری به ازای هر میش نیز به نحوه عملکرد در هنگام زایمان بستگی دارد.
- درصد زیادی از مرگ و میر بره ها، در هنگام تولد، یا کمی بعد از آن رخ می دهد.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- سه علت اصلی مرگ بره ها در حوالی زمان زایمان
 - سخت زایی
 - گرسنگی
 - کاهش درجه حرارت بدن
- بنابراین، مدیریتی قابل اطمینان در هنگام زایمان مورد نیاز است تا بتوان پرورش بره ها را به نحو مطلوبی انجام داد.

سخت زایی

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- سخت زایی به طور موثری می تواند باعث مرگ و میر بره ها شود.
- تلفات ناشی از زایمان و سخت زایی بوسیله سرزدن های مکرر به زایشگاه و در صورت لزوم کمک به میش ها می تواند کاهش یابد.
- میش های آبستن نزدیک به زایش باید هر سه تا چهار ساعت یکبار مورد بررسی قرار گیرند.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- اگر میش‌ها در ساعت یازده شب یا در نیمه شب مورد بررسی قرار گرفتند، تا ساعت ۵ یا ۶ صبح، دیگر نیازی به بررسی مجدد نخواهد بود (حیوانات نیاز به استراحت دارند).
- محل زایمان باید خشک باشد، از بستر مناسب استفاده شده باشد و از کوران باد و سرما در امان باشد تا بره تازه متولد شده دچار سرماخوردگی نشود.
- استفاده از بخاری در زایشگاه نیاز نیست، خشک بودن و عاری از باد و کوران بودن جایگاه مهمتر است.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- میش‌ها نباید در زایشگاه دستکاری شوند.
- زمانی که یک میش تحت فشار بوده و کیسهٔ آب بیرون زده باشد، زایمان باید بطور طبیعی بین ۴۵ تا ۶۰ دقیقه بعد صورت گیرد.
- زمانی که پاهای جلویی بره دیده شد، بره باید بین ۳۰ تا ۴۵ دقیقه بعد متولد شود.
- بعد از اینکه اولین بره بدنیا آمد، برهٔ دوم (در صورتی که وجود داشته باشد) بطور طبیعی حدود ۳۰ دقیقه بعد به دنیا خواهد آمد.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- طولانی شدن زایمان بیش از زمان‌هایی که گفته شد نشانه سخت‌زایی است، و میش باید مورد معاینه قرار گرفته و در صورت لزوم به آن کمک شود.
– قبل از اینکه به میش کمک شود، ناحیه پرینه میش حتما با آب و صابون شسته شود.
- شخصی که می خواهد کمک کند نیز باید دستها و بازوان خود را شسته و از دستکش‌های مخصوص در هنگام کمک یا معاینه استفاده کند.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- زمانی که به متولد شدن بره کمک شد، رحم باید برای داشتن یا نداشتن بره دیگر مورد معاینه قرار گیرد.
- برای بره‌هایی که در هنگام کمک به زایمان تحت فشار و کشش قرار می گیرند، با ورود یک تکه کاه به داخل بینی بره، تحریک و کمک به تنفس صورت گیرد.
- برای بره‌هایی که از پاهای عقبی متولد می شوند باید با نگهداشتن پاها در بالا و به آرامی تکان دادن آنها، باعث شد تا مایعات داخل ریه‌های آنها خارج شود.

کاهش حرارت بدن

- هایپوترمیا به صورت پایین رفتن درجه حرارت بدن تعریف می شود.
- این وضعیت نتیجه عوامل متفاوتی مانند ضعف، ضربه و گرسنگی است.
- بره‌های دارای این عارضه ظاهری ضعیف، لاغر و قوز کرده دارند.
- در موارد شدید آن، بره ممکن است قادر به نگهداشتن سر خود در وضعیت عادی نباشد حتی ممکن است بیهوش شود.

کاهش حرارت بدن

- گوشها و لبهای بره سرد بوده و حیوان قادر به مکیدن شیر هم نیست.
- درجه حرارت طبیعی بدن بره‌ها بین ۳۸.۸ تا ۳۹.۴ (۱۰۲ تا ۱۰۳ درجه فارنهایت) درجه سانتی‌گراد است.
- بره‌های با درجه حرارت کمتر از ۱۰۰ درجه فارنهایت (۳۷.۸ درجه سانتی‌گراد) در وضعیت هایپوترمیک قرار می‌گیرند.

کاهش حرارت بدن

- بره‌های تازه متولد شده ممکن است در معرض افت درجه حرارت بدن قرار گیرند.
- در چنین مواردی، استفاده از آغوز گرم قادر است درجه حرارت بدن بره را بلافاصله پس از مصرف بالا ببرد.
- تغذیه آغوز با لوله بسیار موثر خواهد بود.
- از طرف دیگر ممکن است انتقال بره به محیطی گرمتر به بالا بردن درجه حرارت بدن بره کمک کند.
- اگر بره خیس شده، نسبت به خشک کردن آن با یک حوله تمیز اقدام کنید.

کاهش حرارت بدن

- از یک کارتن مقوایی برای نگهداری بره به صورت محصور و جلوگیری از گزند عوامل محیطی نیز می‌توانید استفاده کنید.
 - استفاده از لامپ‌های گرم کننده نیز می‌تواند موثر باشد.
- ولی دقت داشته باشید که از این لامپ‌ها به صورت هر روزه استفاده نشود. کاربرد آنها هزینه زیادی را خواهد داشت و از طرف دیگر به اندازه کافی گرما برای جلوگیری از افت حرارتی در بره‌ها ایجاد نخواهد کرد و همچنین خطر آتش سوزی نیز دارد.

کاهش حرارت بدن

- بره‌های سالم با درجه حرارت‌های خیلی پایین سازگار خواهند شد، اگر محیط آنها خشک و بدون کوران هوای سرد باشد.
- با گرم شدن بره، نسبت به تحت نظر قرار دادن بره (اندازه گیری مکرر درجه حرارت بدن) اقدام کنید.

کاهش حرارت بدن ناشی از گرسنگی

- بره‌هایی که بیش از ۲۴ ساعت سن داشته باشند، افت دمایی بدن معمولا نتیجه گرسنگی است.
- بدون کسب انرژی از طریق شیر، باعث می‌شود که بره‌ها دچار افت درجه حرارت بدن شوند، این افت دمایی می‌تواند باعث مرگ حیوان شود.
- درمان در چنین وضعیتی، تقریبا شبیه درمان برای بره‌های تازه متولد شده است، به جز اینکه بره‌های بزرگ‌تر نیاز به دریافت آغوز ندارند.

کاهش حرارت بدن ناشی از گرسنگی

- جانشین شیر می‌تواند توسط بطری یا لوله در اختیار حیوان قرار گیرد.
- شیر باید گرم شود، اما داغ نباشد (از چکاندن شیر روی بخش داخلی مچ دست خود استفاده کنید).
- به عنوان راهنما، این بره‌ها باید بین ۱۷۰ تا ۲۳۰ گرم شیر را در هر وعده دریافت کنند.

پس از زایمان، میش‌ها را به محل مناسبی انتقال دهید

- بعد از زایمان به میش‌ها این اجازه را بدهید تا بتوانند استراحت کنند.

– انتقال میش‌ها به جایگاه‌های انفرادی زمانی که شروع فرآیند زایمان را داریم می‌تواند باعث طولانی شدن زایمان و ایجاد مشکلات دیگری در میش شود.

- وقتی بعد از تکمیل شدن زایمان شما میش را به مکان مناسب انتقال می‌دهید، مکان جدید خشک‌تر مانده و در حالتی که چند قلو زایی وجود داشته باشد از ایجاد صدمه به بره‌ها پیش‌گیری می‌شود.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- ابعاد و اندازه های یک جایگاه در هنگام زایمان حداقل ۱.۵ در ۱.۵ باشد (ابعاد دیگر نیز گفته شده) که حداکثر فاصله اسلت ها (اگر جایگاه واجد کف های شکاف دار است) آن ۷.۵ سانتی متر باشد.
- در نژادهای بزرگ جثه و نیز چند قلوزا به جایگاه های بزرگتری نیاز است.
- محیط جایگاه برای سلامتی و بقای بره بسیار با اهمیت است.
- جایگاه باید دارای بستر مناسب، خشک و بدون کوران هوا باشد.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- جایگاه باید دارای کف سیمانی باشد و با بستری از خاک اره یا پوشال چوب و در زیر آن گاه پوشانده شده باشد.
- کف های سیمانی می توانند سرد و نمناک باشند، که خود باعث سرماخوردن و ایجاد پنومونی در بره های تازه متولد شده می شود.
- در صورت امکان جایگاه های زایش را در بین هر زایمان میش ها تمیز کنید.
- آخور و آبشخور باید دور از دسترس بره های تازه متولد شده قرار داده شوند.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- روزهای اول و دوم بعد از زایمان، زمانی بحرانی برای میش و بره اش می باشد.
- در این زمان، پیوند بین میش مادر و بره ایجاد شده و هردو شناسایی مناسبی را از هم خواهند داشت.
- جایگاه انفرادی به گوسفنددار کمک می کند تا مشاهدات دقیق خود را روی میش و بره حفظ کند.
- زمانی که میش را به جایگاه انفرادی انتقال می دهید، بندناف بره را بسته و در محلول ۷ درصد ید غوطه ور کنید.
- نیاز نیست بیشتر از پنج سانتی متر از بند ناف بسته شود.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

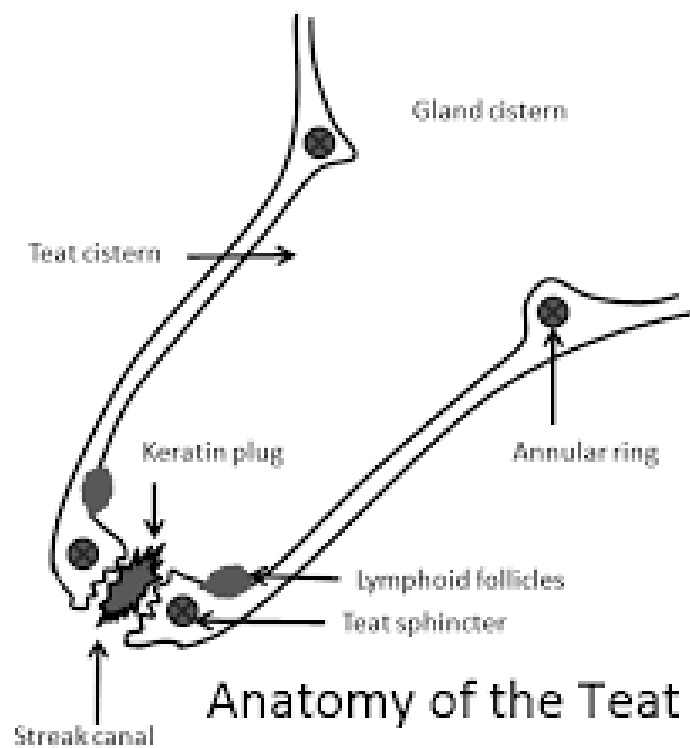
- محلول یده کمک به پیش گیری از آلودگی کرده و به خشک شدن آن سرعت می دهد.

مطمئن شوید که بره‌ها مقدار مناسبی آغوز دریافت کنند.

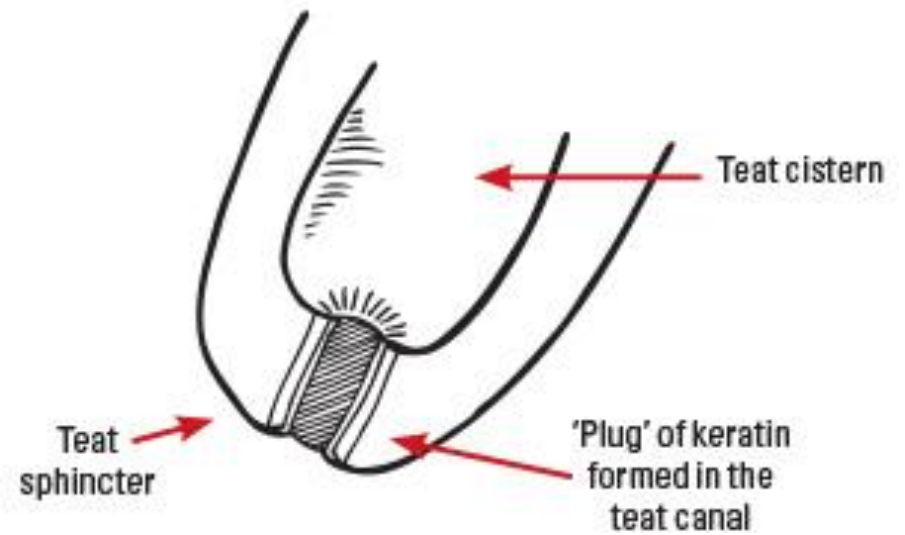
- آغوز شیری است که تا ۱۸ ساعت پس از زایمان تولید می‌شود.
- آغوز از نظر تغذیه‌ای نیز برای بره تازه متولد شده اهمیت دارد.
- آغوز حاوی آنتی‌بادی‌های ضروری است که از بره تازه متولد شده در برابر برخی بیماری‌ها حمایت می‌کند و همچنین انرژی لازم برای گرم نگه‌داشتن بره را در اختیار حیوان قرار می‌دهد.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- بره های تازه متولد شده نسبت به کاهش دمای بدن حساس می باشند.
- دلیل آن، کاهش انرژی ذخیره شده در بدن و سطح بدنی بیشتر نسبت به وزن است.
- بره ها باید در خلال ۳۰ تا ۶۰ دقیقه بعد از تولد، مقادیر مناسبی آغوز دریافت کنند.
- به منظور اطمینان از انجام چنین عملی، مقداری از شیر را از هر دو سرپستانک بدوشید تا درپوشی از جنس کراتین که سوراخ سرپستانک ها را پوشانده خارج شده و اجازه به خروج شیر (آغوز) را بدهد.
- در ضمن این کار باعث می شود میکروبهای بیماریزایی که در مجرای سرپستانک قرار دارند نیز خارج شوند.

Cross section of the teat end

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- در برخی موارد، بره ها به دلیل وجود همین درپوش نمی توانند به مقدار مناسب شیر دریافت کنند.
- دوشیدن پستان در میش، به شما این اطمینان را نیز خواهد داد که، حیوان شیر تولید کرده است.
- بره ها باید به دقت تحت نظر باشند تا نسبت به نگهداری و تغذیه اولیه توسط مادر اطمینان حاصل شود.
- بره هایی که به خوبی مورد مواظبت قرار گرفته باشند معمولاً در هنگام لمس، دارای شکم پر خواهند بود.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- کوتاه کردن پشم ناحیه پستان در میش ها قبل از زایمان باعث بالا رفتن قدرت بره ها در دسترسی به پستان میش، بخصوص در نژادهایی که پشم بلندی دارند شود.
- به یاد داشته باشید که بره هایی که مادر ندارند، حتما باید مورد مواظبت قرار گیرند.
- اکثر بره ها بعد از تولد قدرت بالایی در مکیدن دارند و به محض دیدن سرپستانک اقدام به مکیدن و خوردن شیر خواهند نمود.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- به همین دلیل نزدیک کردن دهان بره به سرپستانک و یا پراندن یا پاشیدن شیر روی دهان و پوزه بره باعث شروع مکیدن شیر توسط بره می شود.
- قبل از اینکه روش های دیگر برای خوراندن آغوز را انجام دهید، باید تلاش شود تا بره بتواند آغوز را از پستان میش مصرف کند.
- بعضی مواقع، بره ها قادر به مصرف شیر از پستان مادر، حتی با کمک نیز نیستند.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- این بره ها ممکن است کوچک، ضعیف، دارای حرارت پایین بدنی، تَرَد شده توسط مادر یا مجروح (صدمه دیده) باشند.
- در این موارد، از لوله برای خوراندن آغوز به بره استفاده می شود، برای این کار:

– سر بره را در وضعیت طبیعی قرار دهید؛

– سپس لوله را از طریق دهان به طریقی وارد کنید که لوله از طریق تکیه بر سقف دهان به سمت پایین و به داخل گلو وارد شود؛

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- لوله را با فشار به داخل وارد نکنید، اجازه دهید تا بره با بلعیدن لوله را به سمت مری حرکت دهد؛
- پایین رفتن لوله را می توان با لمس گردن بره از بیرون احساس نمود؛
- طولی را که لوله می توان ورود کند، حدود ۳۰ سانتی متر است؛
- با گوش دادن به صدای تنفس و سرفه کردن بره می توان نسبت به عبور لوله از مری اطمینان یافت.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- پس از ورود به محل مناسب، به آهستگی نسبت به دادن آغوز اقدام کنید.
- به ازای هر کیلوگرم وزن بره، باید ۴۰ سی سی آغوز به حیوان خورانده شود.
- بعد از این مرحله و خوراندن مقادیر مناسب آغوز به بره، اکثر بره ها نسبت به مصرف شیر از مادر و ایجاد انس و الفت با مادر موفق می شوند.
- اگر چنین نشد، باز هم نسبت به خوراندن آغوز هر دو تا سه ساعت از طریق لوله اقدام کنید.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- در چنین مواردی، منبع تامین آغوز نیز اهمیت قابل ملاحظه‌ای خواهد داشت.

- اولین انتخاب، مادر بره است؛

- میشی که به تازگی زایمان کرده می تواند انتخاب بعدی باشد؛

- نگهداری آغوز فریز شده در مزرعه نیز می تواند ایده خوبی باشد.

- این آغوز می تواند از طریق میش هایی که بره های خود را از دست داده اند یا میش های نژاد پر تولید چند قلو زایی که یک قلو زاییده اند، تامین شود.

پرورش و نگهداری بره های تازه متولد شده

- آغوز منجمد باید با حرارت غیر مستقیم (حمام آب گرم) یخ زدایی شود، از حرارت مستقیم نباید استفاده شود، چرا که باعث تخریب آنتی بادی های موجود در آن خواهد شد.
- در زمان های اورژانسی از آغوز بز یا گاو نیز می توان استفاده نمود.
- در برخی کشورها آغوزهای تجاری نیز به فروش می رسند که می توانند بعنوان جایگزین مطرح باشند.

مدیریت بعد از زایمان

- می‌ش به همراه بره‌اش باید به دقت در چند روز ابتدای بعد از تولد تحت نظر باشند.
- سلامتی در بره‌ها دارای نشانه‌هایی است که برخی از آنها عبارتند از:
 - بعد از بیدار شدن از خواب شروع به کش و غوص دادن بدن می‌کنند؛
 - وقتی شیر می‌خورند دم خود را تکان می‌دهند.

مدیریت بعد از زایمان

- ظاهری لاغر و ضعیف داشتن می‌تواند نشانه گرسنگی باشد.
– مادران این بره‌ها باید از نظر تولید شیر کنترل شوند.
- در چند قلوها، کوچکترین بره ممکن است نتواند به اندازه کافی شیر دریافت کند.
- یبوست نیز یکی دیگر از مشکلاتی است که می‌تواند باعث آزار بره‌ها شود.
– در این بره‌ها، مدفوع، خشک شده و به صورت پهن در اطراف دم (در دم دارها و زیر دمبه در دمبه دارها) قرار می‌گیرد.
- با پاک کردن آن توسط یک پارچه نمدار به کم کردن مشکل کمک کنید.

مدیریت بعد از زایمان

- کمبود مواد معدنی و ویتامین‌ها در هر منطقه‌ای می‌تواند مشکلات خاص همان منطقه را برای بره‌ها یا میش‌ها بوجود آورد.
– مثلاً کمبود سلنیوم و ویتامین E بیماری عضله سفید در بره‌ها ایجاد می‌کند.
- برای جلوگیری از این مشکل می‌توان با فرموله کردن مکمل‌های معدنی یا ویتامینی مخصوص همان منطقه نسبت به اصلاح آن در طی دوره آبستنی برای گوسفندان اقدام نمود.
- از مکمل تزریقی حاوی ویتامین E و سلنیوم بر اساس توصیه‌های کارشناسان و تولید کننده گان مکمل می‌توان استفاده نمود.

مدیریت بعد از زایمان

- برای سیستم‌هایی که در آن‌ها میش و بره بعد از زایمان بلافاصله به مرتع یا چراگاه می‌روند، میش‌ها باید یا دو تا سه هفته قبل از زایمان یا در هنگام ترک جایگاه انفرادی داروهای ضد انگل مصرف کنند.
- میش‌هایی که در جایگاه بسته و در سایه نگهداری می‌شوند افزایش تخم‌های کرم یا انگل را در طی آخرین هفته‌های آبستنی خواهند داشت و تا بعد از زایمان نیز همین امر ادامه دار خواهد بود.

بره های یتیم

- بره های یتیم نتیجه رها شدن، تَرَد شده و یا تلف شدن میش ها هستند.
- کارهایی که می توان برای آنها انجام داد، عبارتند از:
 - ایجاد ارتباط بره با یک میش دیگر،
 - استفاده از جانشین شیر و نگهداری به صورت دستی، یا
 - فروختن بره ها اگر امکان آن وجود دارد.

بره های یتیم

- روش های زیادی برای ایجاد انس و الفت بین بره یتیم و یک میش دیگر وجود دارد.
- این عمل زمانی نتیجه خوبی خواهد داد که سن بره جدید تقریباً هم سن با بره از دست داده شده باشد.
- ایجاد انس بره یک میش سه قلوزا، با میش تک قلوزا یک مورد معمول است.

بره های یتیم

- روند آشنا نمودن باید هرچه سریع تر بعد از تولد بره صورت پذیرد.
- اگر زمان ماندن میش و بره اش باهم طولانی شود، ارتباط بین آنها خیلی سخت از بین خواهد رفت.
- بره های بزرگ تر خیلی سخت تر زیر بار چنین عملی می روند و در این حالت احتمال رد کردن هر دو طرف، میش و بره، بالا می رود.
- یادآوری می شود، مصرف آغاز بوسیله بره یتیم در ۲۴ ساعت ابتدای تولد خیلی مهم است.

بره های یتیم

- نکته مهمی که در خصوص قبول بره یتیم توسط میش مهم است، اینکه میش باید فکر کند که بره متعلق به خود اوست.
- اگر ایجاد ارتباط بره با میشی باشد که جدیداً بره خود را زاییده است،
 - مقداری از مایع حاصل از زایمان خودش را روی بره غریبه بمالید تا میش بوی بره خود را از بره جدید استشمام کند.
 - روش دیگر شامل پوشاندن جورابی به بره خود میش به مدت یک تا دو روز و سپس پوشاندن آن به بره یتیم است.

بره های یتیم

- در همه موارد، ابتدا سر میش را در یک آخوری که فقط می-تواند بخورد و بیاشامد ولی نتواند برگشته و بره ها را بو کند یا با آنها بجنگد، قرار می دهند.
- با این روش میش به بره یتیم اجازه خواهد داد تا شیر مصرف کند.
- زمانی را که نیاز است تا انس و الفت بین میش و بره یتیم رخ دهد متغیر است.
 - این زمان بین سه تا هفت روز ممکن است طول بکشد،
- اکثر میش ها بره جدید را قبول خواهند کرد.

بره های یتیم

- میش و بره‌ای که تازه انس و الفت بینشان برقرار گردیده باید به دقت تحت کنترل باشند تا اینکه رشته بین آنها قطع نشود.
- در برخی موارد بره‌ها را می‌توان با جانشین شیر تغذیه کرد.
- این جانشین شیر باید مخصوص بره‌ها فرموله شده باشد.
- بره‌هایی که تا ۲۴ ساعت اول زندگی آغوز مصرف کرده باشند می‌توانند از جانشین شیر به درستی استفاده کنند.

جانشین شیر

- بهترین کاندید برای استفاده از جانشین شیر در یک وضعیت زایمان شامل چند قلو، کوچکترین و ضعیفترین آنها هستند.
- اگر هرچه زودتر بره را از مادر جدا کنید راحت تر قادر خواهید بود تا بره را نسبت به شیر خوردن با بطری عادت دهید.

جانشین شیر

- البته این کار به این سادگی نخواهد بود و نیاز به چندین بار تغذیه با بطری دارد.
- شروع کار زمانی که بره گرسنه است (۵ یا شش ساعت پس از آخرین وعده مصرفی) می‌تواند به شما کمک کند.
- برای این کار شاید مجبور شوید که از زور نیز استفاده کنید.
- بره‌ها حدود ۲۰ درصد وزن بدن خود در روز شیر مصرف می‌کنند.
- این مقدار را بر تعداد وعده‌های غذایی که شما شیر در اختیار بره قرار می‌دهید تقسیم کنید، بدین ترتیب مقدار شیری که بره در هر وعده باید مصرف کند به دست خواهد آمد.

جانشین شیر یا شیر به صورت دستی

- بره‌های یک تا دو روزه باید حداقل در چهار نوبت شیر در روز مصرف کنند،
- درحالی که بره‌های مسن‌تر فقط دوبار در روز مصرف شیر کافی است.
- در ابتدا به جهت تحریک مصرف، شیر را گرم کنید.
- زمانی که بره‌ها به خوردن شیر از بطری عادت کردند، زمان و کار کارگری کمتری را با خوردن شیر سرد از طریق یک شیر دهنده می‌توانید صرف کنید.

جانشین شیر یا شیر به صورت دستی

- در هر روز باید ظرف شیر و پستانک‌های مورد استفاده را شستشو کنید تا از ایجاد بیماری و خراب شدن شیر جلوگیری کنید.
- زمانی که بره‌ها بتوانند از آخورها و شیرخوری‌های مجزا استفاده کنند، در رقابت با افراد گروه که از نظر سن و جثه از آنها بالاتر باشند، قرار نخواهند گرفت.

جانشین شیر یا شیر به صورت دستی

- برای بره‌هایی که به صورت دستی پرورش می‌یابند داشتن جایگاهی گرم و خشک خیلی اهمیت دارد.
- مورد دیگری که در این خصوص علاوه بر تغذیه شیر از طریق بطری اهمیت دارد اینکه هر چه سریع‌تر باید مصرف خوراک خشک و آب را شروع کنند.
- خوراک مخصوص که شامل ۲۰ درصد پروتئین باشد، باید در هفته اول در دسترس آنها باشد.
- این بره‌ها را می‌توان خیلی زود و در سه هفتگی از شیر گرفت، به شرطی که وزن آنها حداقل ۱۰ کیلوگرم باشد.

مدیریت تغذیه

دوره های بحرانی در تغذیه میش ها

- در زندگی یک میش چندین دوره مهم و حیاتی وجود دارد که می تواند روی باروری و بهره‌زایی آن ها تاثیر داشته باشد.
- برای موفقیت باید این دوره ها را شناخت و مدیریت کرد.
- اگر میش مواد مغذی مورد نیاز خود را به مقدار مناسب در طی این دوره‌ها دریافت نکند شما به باروری یا بهره‌زایی مناسبی که پتانسیل گوسفندان شما است دست نخواهید یافت.
- اولین نقش تغذیه در موفقیت تولید مثل، زمانی است که هنوز جنین در حال رشد و نمو است.

میش‌هایی که در ۱۰۰ روز آخر آبستنی و ۱۰۰ روز
ابتدای دوره شیردهی تغذیه ضعیفی داشته باشند،
ماده بره‌هایی را خواهند داشت که بیشتر تک قلو
خواهند زایید تا دو قلو.

مدیریت تغذیه

- برهه‌هایی که قبل از، از شیرگیری نرخ رشد پایینی داشته باشند نرخ اوولاسیون و چندقلوزایی پایین‌تری نسبت به برهه‌هایی که قبل از، از شیرگیری رشد طبیعی دارند خواهند داشت.
- تغذیه ضعیف قبل از، از شیرگیری می‌تواند بلوغ را به تاخیر اندازد.

مدیریت تغذیه

- آخرین ماه آبستنی نسبت به اولین ماه، در خیلی از موارد برای یک آبستنی موفقیت آمیز بحرانی تر است.
 - اول اینکه، در این زمان جنین به سرعت رشد کرده و در نتیجه تقاضای خیلی بیشتری برای مواد مغذی داشته و در نتیجه فشار بیشتری را بر میش خواهد داشت.
 - دوم، در نتیجه نیازهای جنین، میش ممکن است قادر به تامین این نیازها نباشد، بدین ترتیب میش دچار مسمومیت آبستنی خواهد شد.

دوره های بحرانی در تغذیه میش ها

- اواخر آبستنی و ابتدای شیردهی

– میش ها باید نیازهای رشد جنین را نیز تامین نمایند، بدین ترتیب نیازهای آنها برای انرژی و پروتئین تقریبا دوبرابر حالت نگهداری خواهد بود.

– در زمان شیردهی بیشترین نیاز به مواد مغذی در چرخه زندگی میش ها، رخ می دهد.

– میزان انرژی و پروتئین میش ها در این هنگام بین ۲.۵ تا ۳ برابر نگهداری افزایش پیدا می کند.

ابتدای آبستنی

- اولین ماه آبستنی
- اجتناب از تغذیه خیلی عالی
- ممکن است روی رشد و نمو جنین تاثیرات منفی داشته باشد.
- کار با این حیوانات در این زمان با احتیاط انجام گیرد.

اواسط آبستنی

- ماه ها دوم و سوم
- تغذیه در اواسط آبستنی بستگی به وضعیت بدنی در هنگام لقاح دارد.
 - لاغر
 - مطلوب (مقدار امتیاز وضعیت بدنی ۳)
 - چاق
- میش ها را باید بر اساس امتیاز بدنی و تعداد بره ای که به دنیا خواهند آورد به دستجاتی برای تغذیه مناسب تقسیم نمود.

اواخر آبستنی

- شش هفته انتهایی آبستنی
- هفتاد درصد رشد بره در شش هفته انتهایی آبستنی رخ می-دهد.
- بدین ترتیب برای پیش گیری از مصرف و بکارگیری بیش از حد ذخایر بدنی میش، باید تمامی نیازهای میش به مواد مغذی تامین شود.
- این امر به شما کمک خواهد کرد تا بتوانید دیگر مشکلات همچون افت کلسیم (تب شیر) و مسمومیت آبستنی (در دوقلو زایی) را نیز کنترل کنید.

نیاز میش ها در اواخر آبستنی

- علاوه بر نیازهای نگهداری، نیازهای دیگری نیز وجود دارند که عبارتند از:
 - نگهداری و رشد جنین
 - رشد و نمو پستان
 - تولید آغوز
- بدین ترتیب تغذیه نامناسب و ضعیف در طی این دوره روی وزن تولد بره و تولید شیر میش و بطور کلی قابلیت زنده ماندن بره‌ها تاثیر خواهد داشت.

توجه

اشتهای میش‌ها در این ۶ هفته می‌تواند تا ۳۰ درصد افت داشته باشد. این بدان معنی است که از مکمل‌های با کیفیت بالا، برای تامین نیازهای غذایی حیوان استفاده کنید.

استفاده از مکمل کنسانتره‌ای در انتهای آبستنی

- کنسانتره‌ها به عنوان منابع مهم تامین کننده مواد مغذی در طی رشد سریع جنین مطرح هستند.
 - همچنین محملی برای انتقال و تامین مواد معدنی ضروری و ویتامین‌ها مانند سلنیوم، کبالت و ویتامین E محسوب می‌شوند.
 - مقدار مکمل سازی بستگی به کیفیت و کمیت علوفه مصرفی، زمان زایش و تعداد بچه می‌تواند تغییر کند.
- ولی معمولاً توسط تولید کننده مکمل توصیه هایی نیز در خصوص مقدار مصرف وجود دارد.

تامین نیازهای میش در انتهای آبستنی

- تامین سریع نیاز میش به انرژی و پروتئین در اواخر آبستنی به منظور اطمینان از زنده ماندن بره‌ها ضروری است.
- اگر میش‌ها بر اساس امتیاز بدنی، زمان زایمان و تعداد بره تقسیم بندی شوند افزایش راندمان و کاهش هزینه‌ها در پی خواهد بود.

Body Condition Score (BCS)

- اولین بار در سال ۱۹۱۹ موری (Murray) کلمه condition را معادل fatness (چاقی) قرار داد.
- نکته مثبت امتیاز بندی این است که هر حیوان را با خود مقایسه می کند.
- در اکثر زمانهای دوره زندگی حیوان قابل استفاده می باشد.

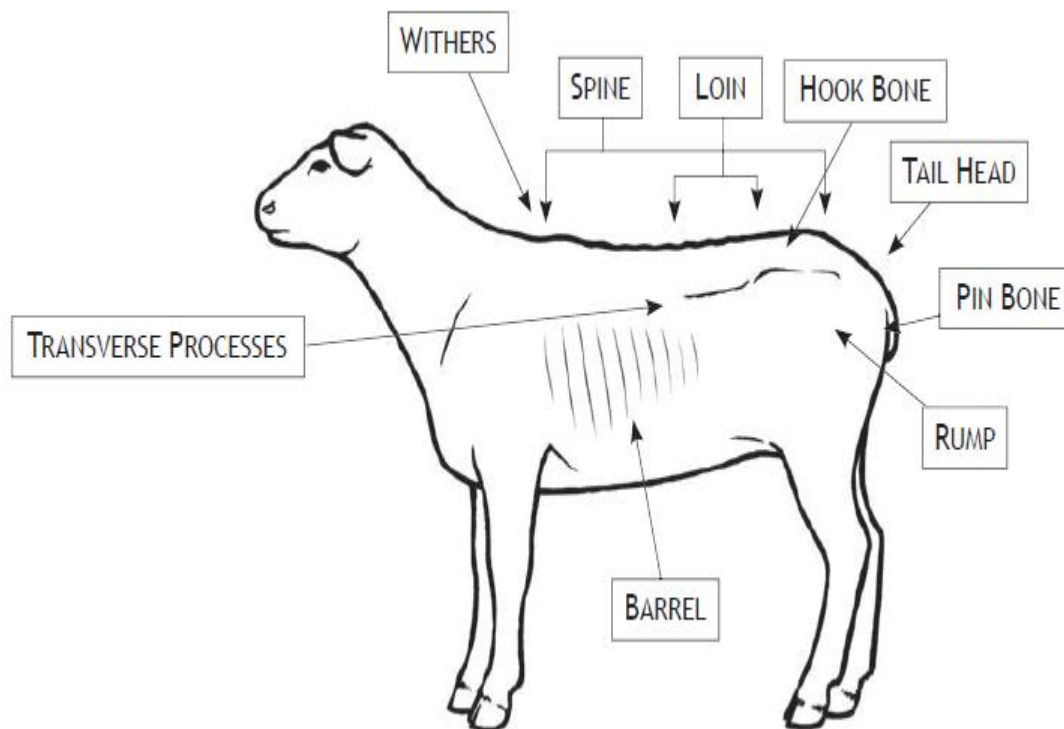
نحوه سنجش BCS

- بررسی میزان چربی و عضله اطراف زائده های مهره

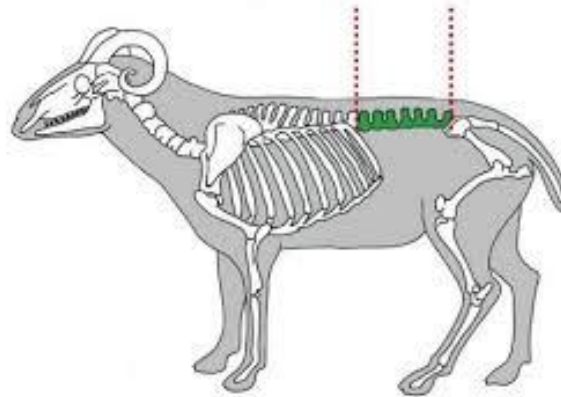
های کمری

– معیار ارزیابی چاقی و لاغری در دامهای بالغ، نباید وزن زنده دامها باشد بلکه باید BCS باشد.

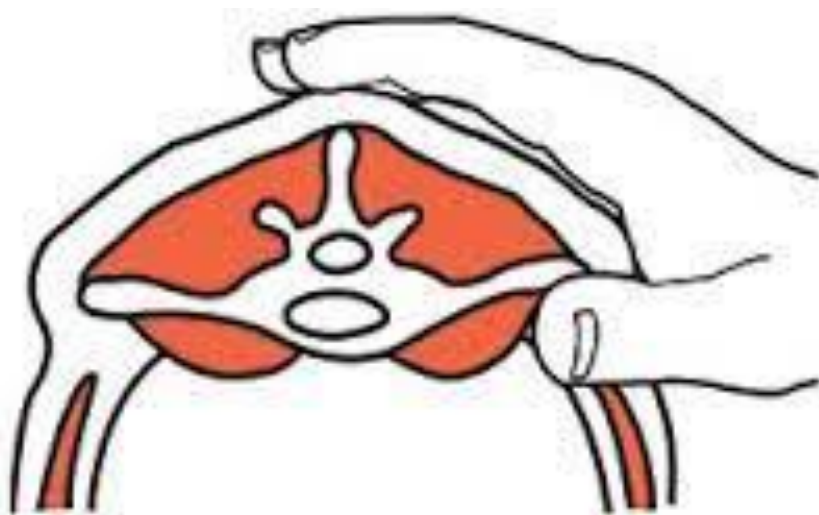
ساختمان ظاهری بدن

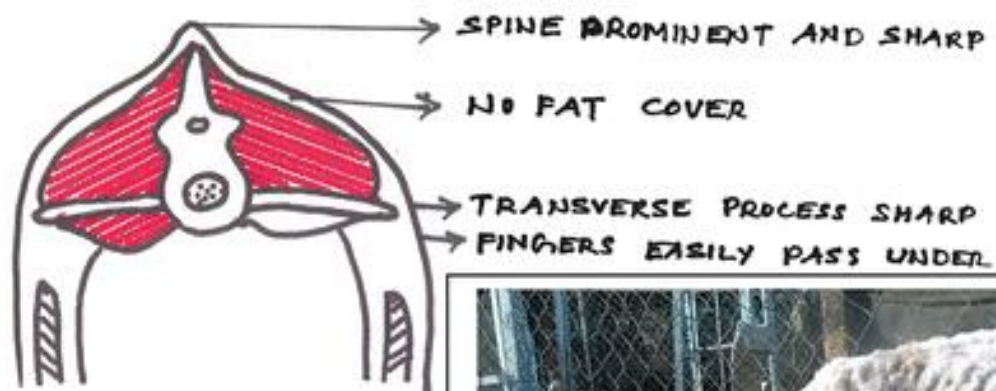

چه قسمتی از بدن مورد استفاده قرار می گیرد؟

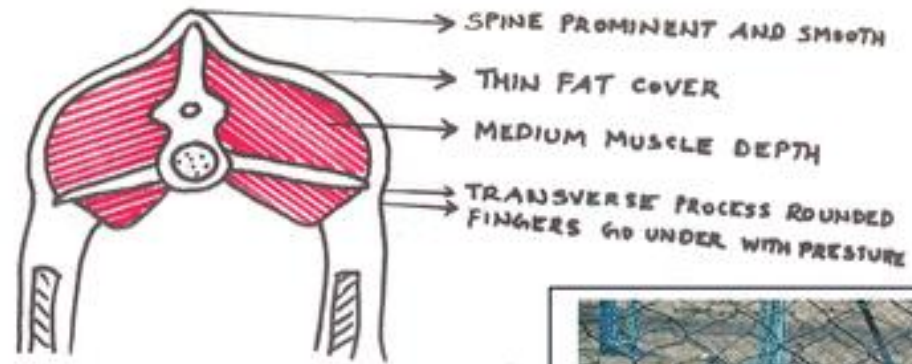
نحوه لمس کمر گوسفند جهت تعیین اسکور بدنی

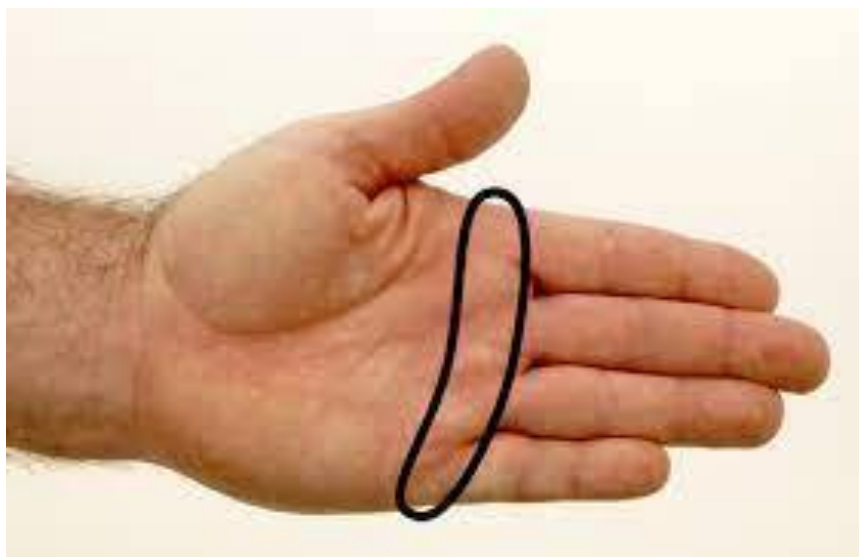
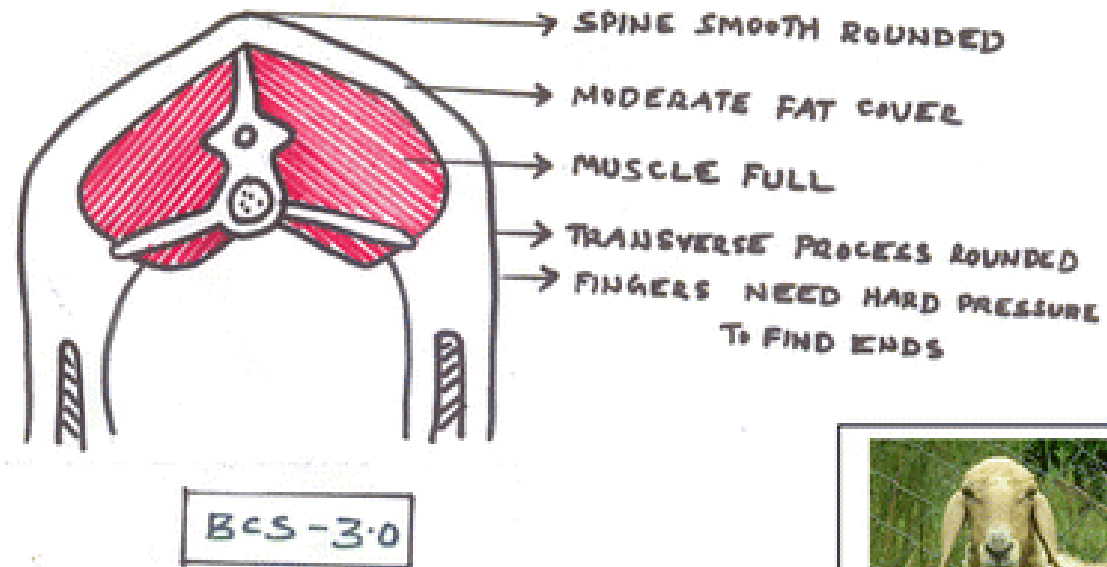
BCS - 1.0

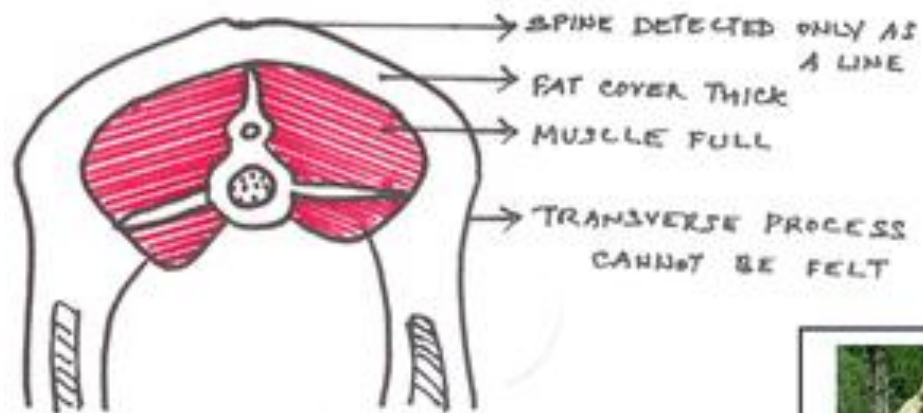

BCS - 2.0

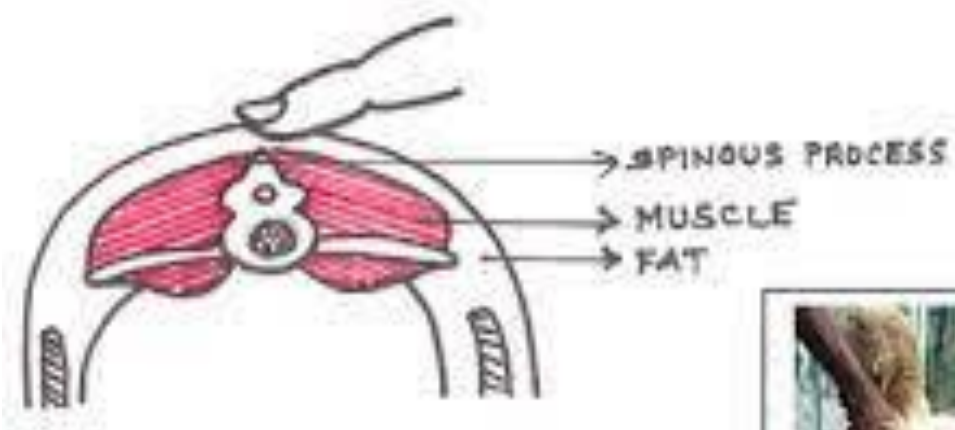

BCS - 4.0

با تشکر از توجه شما